

90 MIN OPPITUNNIN KULKU

Aktiviteetti 1: Esittäytyminen

Kouluvierailijat esittelevät itsensä lyhyesti ja kertovat oman tarinansa. Oppilaille luvataan, että lopputunnista jää vielä aikaa vastata tunnin aikana nouseviin kysymyksiin ja että vierailijoilta voi kysyä mitä vaan Somaliaan tai pakolaisuuteen liittyvää asiaa.

Jos et käytä kouluvierailijaa, voit näyttää oppilaille videon kouluvierailijan kertomuksesta:
<https://youtu.be/Ulj0DIwhCoU>

Jos ryhmässä on lapsia, joilla itsellään on pakolaistaustaa, tämä tulee ottaa huomioon oppitunnin suunnittelussa ja teeman käsittelyssä siten, että pakolaistaustan itse omaava lapsi ei joudu pakolaisen rooliin harjoituksissa.

Aktiviteetti 2: Tietovisa

Kouluvierailijat pitävät lyhyen Afrikan sarvi -tietovisan Kahootilla tai paperilla, jotka voidaan tulostaa ennen oppitunnin alkua valmiiksi. Visan tarkoituksena on perehdyttää teemaan ja tarjota eväitä seuraavaan tehtävään. Oppilaan voidaan tietovisan ajaksi jakaa joko ryhmiin tai sitten jokainen voi yksin vastata kysymyksiin. Lopuksi kouluvierailijat käyvät läpi kysymykset ja oikeat vastaukset ryhmän kanssa.

Visan kysymykset:

1. Pakolainen on henkilö,
 - a) joka pakenee kotimaansa sotaa
 - b) jolle myönnetään kansainvälistä suojelua kotimaansa ulkopuolella
 - c) joka on tullut laittomasti maahan

Vastaus: b)

Pakolainen on paennut kotimaastaan sotaa, levottomuuksia tai ihmisoikeusrikkomuksia ja jolle myönnetään turvapaikka vastaanottavassa

Yläkoulu > Tuntirunko

maassa. Kaikki Suomeen saapuvat ihmiset eivät saa turvapaikkaa, vaan osa ihmisistä käännytetään takaisin kotimaahansa.

2. Vuonna 2018 maailmassa 25 ihmistä joutui jättämään kotinsa

- a) joka kuukausi
- b) joka päivä
- c) joka minuutti

Vastaus: c)

YK:n pakolaisjärjestön mukaan vuonna 2018 joka minuutti 25 ihmistä joutui jättämään kotinsa. Määrä on kasvanut kovasti, sillä esimerkiksi reilut kymmenen vuotta aiemmin luku oli 10 ihmistä minuutissa.

3. Yksi pakolaisuuden juurisyyistä on köyhyys. Tällä hetkellä

- a) Prosentti maailman väestöstä omistaa lähes puolet maailman varallisuudesta.
- b) 10 prosenttia maailman väestöstä omistaa lähes puolet maailman varallisuudesta.
- c) 50 prosenttia maailman ihmisistä omistaa puolet maailman varallisuudesta.

Vastaus: a)

Vain prosentti maailman väestöstä omistaa lähes puolet maailman varallisuudesta. Jos pakolaisuuteen halutaan puuttua, tarvitaan maailman talouden rakenteiden muutosta. YK on asettanut tavoitteeksi kaikille maailman maille, että vuoteen 2030 mennessä köyhyys tulisi poistaa kaikkialta. Tähän on kuitenkin pitkä matka ja siksi maailman kaikkein hauraimmilla alueilla, kuten Somaliassa, tarvitaan kehitysapua.

4. Djiboutia, Etiopiaa, Eritreaa ja Somaliata kutsutaan Afrikan sarveksi, koska

- a) Alueen pääelinkeino on karjanhoito.
- b) Sarvista on perinteisesti valmistettu käyttöesineitä.

Yläkoulu > Tuntirunko

- c) Alue on maantieteellisesti sarven muotoinen.

Vastaus: c)

5. Somalian konfliktin vuoksi ihmisiä on paennut kaikkein eniten

- a) Suomeen ja pohjoismaihin
- b) Yhdysvaltoihin
- c) Läntiseen naapurimaahan Keniaan

Vastaus: c)

Somaliasta tulleita pakolaisia eniten, lähes 335 000, elää Keniassa. Suomeen on tullut joitakin tuhansia pakolaista Somaliasta.

6. YK:n kestävän kehityksen tavoitteita kutsutaan Agenda 2030:ksi, koska

- a) Se sisältää 2030 säädöstä pakolaisuudesta
- b) Se julistetaan vuonna 2030
- c) Sen tavoitteet tulisi saavuttaa vuoteen 2030 mennessä.

Vastaus: c)

Lopuksi voit kysyä oppilailta, kuinka monta pakolaista he arvelevat maailmassa oleva?

Vastaus on 70,8 miljoonaa, joista suurin osaa asuu oman maansa sisällä. Ulkomaille paenneita pakolaisia on noin 29 miljoonaa, joista suurin osa tulee Afganistanista, Syyriasta ja Etelä-Sudanista.

Aktiviteetti 3: Case-tehtävä

Oppilaat valitsevat kahdesta erilaisesta case-tehtävästä yhden tapauksen, jota haluavat tehtävässä käsitellä. Sen jälkeen luokka jaetaan 3–4 ryhmään valitun case-tehtävän mukaan. Tehtävämateriaalit ovat tämän ohjeen lopussa.

Yläkoulu > Tuntirunko

Apukysymysten avulla ryhmä luo tarinan, joka on jatkoa valitulle tapaukselle. Lopuksi jokainen ryhmä esittelee tarinansa muille. Kouluvierailija/opettaja ja muut oppilaat saavat esittää ryhmälle kysymyksiä. Tämän kautta oppilaat pääsevät eläytymään siihen, minkälaista on elää vähemmistönä Suomessa ja pohtimaan, mitä tarkoittaa suomalaisuus.

Aktiviteetti 4: Kysymykset ja palaute

Lopuksi oppilaat voivat esittää vielä kysymyksiään kouluvierailijalle ja heiltä kerätään lyhyt palaute liimalapuille tai paperinpaloille kysymyksiin:

- 1) Mikä oli tunnissa parasta?
- 2) Mitä uutta opit?
- 3) Mitä jäit kaipaamaan?

Lähetä palautteet
hankekoordinaattorillemme
Bashelle
bashe.ali@somaliaverkosto.fi

Kuvaa palautteet ja lähetä ne hankekoordinaattorillemme. Käytämme kaikkia palautteita kouluvierailuiden kehittämiseen ja raportointiin.

Aktiviteetti 5: Loppuvideo

Lopuksi oppilaille näytetään videokertomus siitä, mitä kehitysyhteistyöllä voidaan saada aikaan.

Videon löydät osoitteesta:
<https://youtu.be/qY-CnD4B2S4>

LIITE: Case-tehtävän materiaalit

JUSSIN PERHE

Jussin perheeseen kuuluu vaimo Leena ja heidän 3-vuotias tyttärensä Laura. Heillä on oma omistusasunto ja asuntolaina maksettu. Laura on päivähoitossa. Eräänä aamuna ilma on täynnä hävittäjiä ja kaikki tärkeimmät tukikohdat on vallattu. Selviää, että ulkopuolisen avustuksella Suomessa on tehty vallankaappaus. Valtaan nousee nukkehallitus, joka pakottaa kaikkia kansalaiset leireihin. Jussin perhe lähtee pakoon Ruotsiin ja odottaa, että vastarinta vapauttaa maan ja kaikki palaa entiselleen.

Nyt Jussi on odottanut yli 11 vuotta.

- Miten Jussin perhe on vastaanotettu Ruotsissa?
- Voiko perhe vaalia suomalaisuuttansa?
- Mikä auttaa perhettä selviytymään?

ABDI MALLIKANSALAINEN

Abdi on syntynyt Suomessa. Hänen vanhempansa ovat kotoisin Somaliasta. Hän on opiskellut itselleen ammattitutkinnon. Abdi työskentelee vartijana, ja hänellä on vakituinen työsuhde. Abdi on tunnollinen työntekijä ja tekee lisäksi vapaaehtoistyötä ikäänntyneiden parissa. Abdi joutuu silloin tällöin selittelemään muille maahanmuuttajien tekemiä rötöksiä. Abdi tuntee riittämättömyyttä, vaikka tekee parhaansa ollakseen kelpo kansalainen.

- Miten sinä voisit tukea Abdia?
- Miksi Abdi joutuu selittämään muiden tekemiin rötöksiä, vaikka itse ei ole niihin osallinen?
- Mitä on suomalaisuus?